

τοῦτο διεξοδικαῖς. Τούτων αἱ μὲν πρῶται διακρίνονται διὰ τὸ ἐπίκαιρον καὶ καθ' ὅλου ἐπαρκές πρὸς τοὺς ὀλιγώτερον εἰδικούς ἑλληνοστὰς φιλόλογους καὶ εἶνε συμφωνώταται πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης. Αἱ δὲ μακραι αἱ μετὰ τὸ κείμενον καὶ τὰς υποσημειώσεις, αἱ ἀποτελοῦσαι τὰ δύο τρίτα τοῦ βιβλίου, περιστρέφονται κατὰ τὸ πλείστον εἰς νέαν ἠτιολογημένην ἑρμηνείαν χωρίων παρεννοηθέντων καὶ παραδιορθωθέντων ὑπὸ τῶν νεωτέρων κριτικῶν ἢ εἰς ὑποστήριξιν τῶν ὀλίγων ὑπ' αὐτοῦ γενομένων διορθώσεων. Αὗται ὑπερέβησαν μὲν πολὺ τὸ ὑπὸ τοῦ προγράμματος τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης τεθὲν ὄριον, ἀλλὰ περὶ τούτου δικαιολογεῖται ὁ ἐκδότης ἐν σελ. ρκγ'. Ἡ ὑπέρβασις αὕτη δυνατὸν μὲν νὰ παρέβλαψεν ὀλίγον τὴν οἰκονομίαν τῆς ὅλης τοῦ ποιητοῦ ἐκδόσεως, καὶ νὰ ἔπαθεν ὁ ἐκδότης τοῦ Εὐριπίδου ὅ,τι καὶ αὐτὸς ὁ ποιητής, ὅστις κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη δὲν οἰκονομεῖ καλῶς, ἀλλὰ τὸ ἐκ τῆς ἀσυμμέτρου ταύτης κριτικῆς καὶ ἑρμηνευτικῆς ἐργασίας προῖόν δὲν εἶνε οὔτε περιττὸν οὔτε ἀνωφελές. Τούναντίον ἐν οἷς μὲν πολεμεῖ—διότι ἐν γένει αἱ μακραι σημειώσεις ἔχουσι χαρκακτῆρα πολεμικόν *māllor*—τὰς ἡμαρτημένας ἑρμηνείας ἢ διορθώσεις, θέλει θαυμάσῃ ὁ ἀναγνώστης οὐ μόνον τὴν πολυμάθειαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὄξυν κριτικὸν μυκτῆρα τοῦ κ. Βερναρδάκη, ὅστις μετὰ πολλῆς σαφηνείας ἀποδεικνύων τὰς ἑαυτοῦ γνώμας μεταπειθεὶ ἀδιστακτως ὅπου δὲ παρεκβατικώτερον πραγματεύεται τι, τὸ τί τοῦτο εἶνε ὅλως νέον καὶ ὑπὸ οὐδενὸς ἄλλου παρατηρηθέν. Καὶ διὰ τούτων λοιπὸν τῶν σημειώσεων, αἵτινες κατ' αὐστηρὸν λόγον ἠδύνατο ν' ἀποκοπῶσιν ὡς μὴ ἀμέσως συντελοῦσαι εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ κειμένου τῶν Φοινιστῶν, διδάσκειται ὁ ἀναγνώστης πολλὰ καὶ νέα καὶ χρήσιμα. Ὅ,τι δὲ μάλιστα πρέπει νὰ ἐπαινέσῃ τις ἐν ταῖς σημειώσεσι πάσαις, εἶνε ἡ χρῆσις τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς πρὸς ἑρμηνείαν γλωσσικῶν φαινομένων τῆς ἀρχαίας, μόνον οὕτω δυναμένων νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ μόνον οὕτω νὰ κατανοηθῶσιν ὑφ' ἡμῶν. Τῆς ἑρμηνευτικῆς ταύτης μεθόδου πατήρ εἶνε ὁ αἰοίδιμος Κοραῆς, καὶ ἡμεῖς δὲ ἐν τῇ Ὀμηρικῇ Λεξικῇ κατὰ δύναμιν ἠκολουθήσαμεν αὐτὴν καὶ θερμῶς συνεστήσαμεν. Ὁ κύριος Βερναρδάκης διὰ τῆς πρὸς τοὺς ἄλλογενεῖς κριτικούς πολεμικῆς αὐτοῦ ἀπέδειξε πόσον εἶνε ἀπαραίτητος ἡ γνώσις αὐτῆς εἰς πάντα ἑρμηνευτὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Λυπούμεθα μὴ δυνάμενοι ἐν τῇ βιβλιογραφίᾳ ταύτῃ νὰ παραθέσωμεν χωρὶα τινὰ θαυμασιῶς ἑρμηνευθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Βερναρδάκη, οὐ μόνον διότι ἀποροῦμεν τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον νὰ καταλέξωμεν, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ

ἐκτείνωμεν πέρα τοῦ πρέποντος τὴν διατριβὴν ταύτην. Παραπέμπομεν μόνον τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ἑρμηνείαν καὶ πού καὶ διορθώσιν τῶν ἐξῆς χωρίων, ἅπερ ὡς ἔτυχον σημειοῦμεν. Στίχ. 129, 143.175—176.184.234 — 236.274 — 275. 299 — 300.301 — 304.325.350 — 351 — 352—353.367—368.522—523.591—596 καὶ ἄλλα πολλά. Ἰδίως δὲ πρέπει νὰ ἐπαινέσῃ τις τὰς διορθώσεις αὐτοῦ, αἵτινες, καθ' ἃ προεῖπεν ἐν τοῖς Προλεγόμενοις, ἐλάχιστόν τι μέρος ἢ οὐδὲν τῆς παραδεδομένης γραφῆς μεταβάλλουσιν, ἀλλ' ἐπανορθοῦσιν ὅμως τὴν χωλαίνουσαν ἔνοιαν. Ἄλλη χρησιμότης τῆς ἐκδόσεως ταύτης τῶν Φοινιστῶν εἶνε ἡ προσθήκη τῶν μετρικῶν σχημάτων καὶ ὀνομάτων τῶν στίχων χάριν τῶν ἀπειροτέρων, καὶ ἡ τοῦ πίνακος τῶν λέξεων, ὅστις εἶνε ἀπαραίτητος ὁδηγὸς εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων σημειώσεων. Ἰσην δὲ χρησιμότητα θὰ εἶχε κατὰ τὴν ἡμέτεραν γνώμην καὶ ἡ ἀμέσως ὑπὸ τὸ κείμενον προσθήκη τοῦλάχιστον τῶν τοῦ ἐκδότου διορθώσεων.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

I. ΠΑΝΤΑΖΙΑΗΣ.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

(Μυνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Εἶχον φθάσει πολὺ πλησίον τοῦ Ροβέρτου καὶ τῆς Γιλβέρτης· ἡ νεάνις ἠρώτησε μειδιῶσα τὸν Γκενώ ἂν «παρέδωκε καλὰ τὸ μάθημα» εἰς τὸν θεῖόν της, ἐνῶ ὁ κ. δὲ Μομβρὲν μὲ τὴν κεφαλήν ἀσκεπῆ ὑπεκλίνετο πρὸ τοῦ ἀρχαίου του λοχαγοῦ. Ὁ κτηνίατρος, ὅστις ἑκαυχᾶτο ἐπὶ ὀξυδερκείᾳ, εὗρισκεν ὅτι ὁ νέος ἐδείκνυεν ὑπερβολικὴν ἀβροφροσύνην καὶ ἡ νεάνις ὑπερβολικὸν θράσος. Δὲν ἐφαίνοντο ποσῶς ἔχοντες τὸ ἦθος τεταραγμένον. Ἄλλὰ τότε λοιπὸν ἡ μικρὰ ἦτο πολὺ πεπειραμένη! Διότι βεβαίως ὁ Γκενώ, ὡς ἐφρόνει, δὲν εἶχεν ἀπατηθῆ τὴν προτεραιάν ἐμπροσθεν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Μεγάλου Μοράρχου. Ὅχι! δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία· ἡ ἀνεψιὰ τοῦ ταγματάρχου εὗρισκετο εἰς συνεννόησιν μὲ τὸν μικροεγγεῆ! Τί διάβολον! ἂν ἡ ἐπὶ τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Βερδιέ ἐπιτροπὴ ἐγνώριζεν αὐτὰ πρὶν κάμῃ τὴν ἐκλογὴν της, ἡ ἀπόφασίς της βέβαια ἤθελεν ἐπισιθητῶς ἀλλοιωθῆ.

Καὶ ὁ Γκενώ ἔξεε τὸ ὄτιον.

Ἡ ἀμαξοστοιχία τοῦ Φονταίνεβλῶ ἀφικνεῖτο ἤδη. Ὁ κ. δὲ Μομβρὲν μόλις ἐπρόφθανε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸ βαγόνιον καὶ ἐνῶ ἀπεμακρύνετο τάχιστα, ὁ κτηνίατρος ὅπως οὖν ἐστενοχωρημέ-

νος ἀνελογίζετο τὰς συνεπείας τῆς ἐρωτικῆς ἐκείνης σχέσεως, ἣς τὸ μυστικὸν ἐγίνωσκεν ἡδὴ ὁ κ. Καπποῦ καὶ αὐτός.

Τὸ πρᾶγμα ἦτο σοβαρὸν ἦτο πλέον ἢ σοβαρὸν μάλιστα, ἦτο τρομερὸν. Καὶ ἂν ὁ Ἔρχηλος τοῦ Μελέν ἤθελε μάθει τὸ γεγονός, ἡ ἐκλογὴ ἐκινδύνευεν, ἐκινδύνευε φρικτὰ ἡ ἐκλογὴ, ἦτο δὲ ἐνδεχόμενον νὰ ἐκλεχθῇ ὁ Γκαρούς . . .

Ὁ Γκενώ ἐσκέπτετο ὅτι ἡδύνατο νὰ προσφέρωσι τὴν «διαδοχὴν τοῦ Σαρβέ» εἰς τὸν Κλήμεντα Γκαρούς.

— Ὅπως δῆποτε εἶνε δημοκρατικὸς ὁ Γκαρούς. Ἡ κυρία Ἐρβλαί θὰ μᾶς ἔλεγεν ὅτι δὲν ἔχει αἰγίδα. Ὅχι! δὲν ἔχει αἰγίδα ὁ Γκαρούς εἶνε μάλιστα ἀνατρεπτικὸς. Ἀλλὰ καὶ ὁ ταγματάρχης ἔχει καὶ αὐτὸς μίαν αἰγίδα! . . . ὅπου σκεπάζει πολλὰ πράγματα! . . . Τί νὰ τὰ λέγωμεν; . . . Καλλίτερα νὰ μὴ τὰ λέγωμεν, διότι ἂν τὰ μάθουν! . . .

Πᾶσαι αὗται αἱ ἰδέαι ἀνεκυκῶντο εἰς τὸν νοῦν τοῦ κτηνιάτρου, ἐνῶ παρετῆρει τὴν Γιλβέρτην καὶ τὸν θεῖόν της. Ἡ νεανὶς παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος τὸν κ. δὲ Μομβρέν. Ναί! εἶχε τὴν αὐθάδειαν νὰ τὸν παρακολουθῇ διὰ τοῦ βλέμματος! νὰ τὸν παρακολουθῇ μάλιστα ἕως νὰ εἰσέλθῃ ἐκεῖ πέραν εἰς τὸν σταθμὸν! Καὶ ὁ ταγματάρχης δὲν ἔβλεπε τίποτε! . . . Τίποτε, τίποτε! . . . Ἀπολύτως τίποτε δὲν ἔβλεπεν ὁ ταγματάρχης!

Ὁ Γκενώ προησθάνθη ὅτι θὰ τοῦ ἔλεγε καμμίαν ἀπερηπὴ λέξιν. Διὰ τοῦτο ἀπεχαιρέτισεν ἀποτόμως τὸν Βερδιέ.

— Λοιπὸν ἤμεθα σύμφωνοι; . . . Τὸ πρόγραμμα νὰ εἶνε σαφές, σαφέστερον . . . Ἀκολουθήσατε τὴν συμβουλὴν μου, σᾶς ἐπαναλαμβάνω, ἐστὲ εἰλικρινῆς. . . Βάζετε μέσα εἰς τὸ πρόγραμμα ἐκεῖνο ὅπου σᾶς εἶπα: «Ὁ τόπος δὲν θέλει πλέον δεκάτας, δικαιώματα φεουδαρχικὰ καὶ ὀλοκαυτώματα τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως! Δὲν τὰ θέλει πλέον!»

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Βερδιέ, πιστεύετε ὅτι ὑπάρχει τις ὁ ἐπιθυμῶν ὀλοκαυτώματα;

— Ἄν τὸ πιστεύω; Ἐρωτήσατε τὸν πατέρα τοῦ νέου κόμητος δὲ Μομβρέν! ἀπήντησεν ὁ Γκενώ μὲ τόνον τὸσον εἰρωνικόν, σχεδὸν ὀργίλον καὶ τὸσον παρεδόξον, ὥστε ἡ Γιλβέρτη ἠσθάνθη ἀόριστόν τινα φόβον χωρὶς νὰ γινώσκῃ τὴν αἰτίαν.

Ἐνόμιζεν ὅτι ὁ Γκενώ ἠπεῖλει τὸν Ροβέρτον.

Ὁ κτηνιάτρος ἀνελθὼν εἰς τὸ ἀμάξιόν του ἐμάστιζε ἡδὴ τὸν ἵππον του καὶ τὸ ἀμάξιον ἐξηφανίζετο ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ μέσῳ συνέφων κονιορτοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ ὄρα τοῦ προγεύματος ἐπλησίαζεν, ὁ Βερδιέ καὶ ἡ ἀνεψιά του ἀνέλαβον μετὰ τινος σπουδῆς τὴν ὁδόν, ἣν εἶχον διανύσει τὴν

προτεραιαν ἐν τῇ ἀμάξῃ τῆς κυρίας Ἐρβλαί. Συνωμίλου ἐλάχιστα ὁ μὲν ταγματάρχης ἀνελογίζετο μετ' ἀνησυχίας τὸ πρόγραμμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἔμελλε νὰ συντάξῃ, ἡ δὲ Γιλβέρτη ἐνόμιζε ὅτι ἤκουεν ἀκόμη τὸν ἦχον τῆς μελαγχολικῆς φωνῆς τοῦ Ροβέρτου λαλοῦντος αὐτῇ περὶ τῶν ναυαγῶν τοῦ βίου.

Ναυαγὸς αὐτός, ὁ κ. δὲ Μομβρέν, νέος πλούσιος, ἀγαπώμενος, θελκτικὸς!.. Ναυαγός;..

Καὶ διελογίζετο, ὅποιά ἀρά γε θύελλα εἶχε πράγματι ἐνσκήψῃ εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ νέου καὶ πόσον θλίψεων ἦτο σημεῖον ἢ ρυτίς ἢ κεχαραγμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Ροβέρτου ὡς τραῦμα γενόμενον διὰ τῶν ὀνύχων τῆς Εἰμαρμένης.

Ἐνῶ δὲ προὔχωρον εἰς τὴν ὁδὸν σιωπηλοί, βαδίζοντες πλησίον ἀλλήλων, ὡσεὶ ἀπολωλότες εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐκείνην, ὅπου ἦσαν σχεδὸν ξένοι, μίαν ἰδέαν ἐπῆλθε ταυτοχρόνως εἰς ἀμφοτέρους: «Διατί εἴμεθα ἡμεῖς ἐδῶ;» Ἐχαιρε μὲν ἡ Γιλβέρτη διότι ἐπανεῖδε τὸν Ροβέρτον, ἀλλὰ καὶ ἐλυπεῖτο διότι τὸν συνήνητησεν, ἀφοῦ πᾶσα νέα συνάντησις των ἔτι μᾶλλον τὴν ἔθλιβεν, γινομένη πρόξενος ἀορίστου τινὸς ἀνησυχίας εἰς τὴν καρδίαν τῆς νεανίδος. Ὁ δὲ Βερδιέ κατελαμβάνετο πάλιν ἀπὸ τὸν αἰώνιον πόνον του: Εὐρίσκειτο τὸσον καλὰ εἰς Παρισίους μακρὰν τῆς τύρβης ἐκείνης τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος!..

Μία ἀμαξοστοιχία διήλθεν διὰ τῆς ὁδογεφύρας συρίζουσα καὶ διευθυνομένη εἰς Παρισίους. Ἐλεγε δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁ ταγματάρχης, πόσον θὰ ἦτο φρόνιμον ἂν ἐπεβιβάζετο εἰς αὐτὴν καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν ὁδὸν Μανσάρ, χωρὶς πλέον νὰ συλλογισθῇ τὸν Γκαρούς, τὸν Γκενώ, τὸν Καπποῦ, κανένα!..

Ἀμέσως σχεδὸν μετὰ τὸν σταθμὸν ἤρχιζεν ἡ ἐκτασις τῶν ἀγρῶν. Περιστερὰ ἀρίπταντο ἀπὸ τῶν ἠροτριωμένων ἀγρῶν. Ἡ πεδιάς ἐξετείνετο ἐνώπιόν των πρὸς ἀριστερὰν ἐφαίνοντο διεσπαρμέναι ἐπαύλεις καὶ μίαν λεπτὴν γραμμὴν δένδρων πρὸς δεξιὰν ἔκειτο χθαμαλὸς λοφίσκος ἐκεῖ δὲ τὸ νεκροταφεῖον ἐπεδείκνυε τὰ λευκὰ του τεῖχη, τοὺς ἐπιθυμβίους λίθους καὶ τοὺς σταυροὺς του. Καὶ ἐκεῖ ἐπίσης ἐν τῇ γαλήνῃ καὶ τῇ σιγῇ τῆς ἐξοχῆς ἡδύνατό τις νὰ διάγῃ εὐδαιμόνως, ἀρκεῖ νὰ μὴ εἶχε τὴν ἀνόητον φιλοδοξίαν νὰ προβάλλῃ τὴν ὑποψηφιότητά του ἀπέναντι τῶν συμπολιτῶν του.

Πλὴν τὸ καθήκον!

Ὁ Βερδιέ ἔσειε τὴν κεφαλὴν ἐνῶ ἐβάδιζεν.

Αἶ, βέβαια, τὸ καθήκον! Ἄν δὲν ἐθεώρει λιποταξίαν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν ἀγῶνα, προθύμως θὰ ἐπεβιβάζετο ἐπὶ τῆς ἀμαξοστοιχίας ἐκείνης, ἣτις ἔτρεχεν ἡδὴ ἐκεῖ κάτω ἐρευγομένη καπνόν...

Ἐφθασαν χωρὶς ν' ἀνταλλάξωσι λέξιν εἰς τὰς

πρώτας οικίας τοῦ Δαμμαρί. Αἱ ἐπαύλεις ἀπέκτων θείαν ἀγγλικῶν ἀγροτικῶν οἰκημάτων· αἱ στέγαι τῶν καθαρῶν καὶ εὐπρεπῶν σταύλων προεξετείνοντο ἄνωθεν τῶν παρὰ τὴν ὁδὸν τοίχων. Πέραν ἐφαίνετο ἀνοικτὴ ἡ κιγκλιδωτὴ θύρα τῆς κατοικίας τῆς κυρίας Ἐρβλαί.

Καθ' ἣν στιγμήν εἰσῆρχετο, ἠρώτησε μειδιῶσα τὸν θεῖόν της τί ἐσκέπτετο ἀφότου ἐξελίχθησαν ἀπὸ τὸ Μελέν καὶ δὲν ἤνοιξε καθύλου τὸ στόμα.

— Τί ἐσκέπτόμην ;... Τίποτε!.. Ἄ ναί! προσέθηκε προσπαθῶν νὰ γελάσῃ, ἐσκέπτόμην τὸ τουφέκι μου!.. Εἶνε τὸ ὄνειρόν μου, καθὼς εἰξεύρεις... τὸ ὠραῖον τουφέκι τοῦ ἐργαστηρίου Κλωθέν, τὸ ὅποιον τόσο ἐπεθύμουν νὰ ἀγοράσω. καὶ τὸ ὅποιον οὐδέποτε θ' ἀποκτήσω.

Ἡ Γιλβέρτη προσέβλεπεν τὸν ταγματάρχην. Ὁμίλει ἀληθῶς περὶ τοῦ ὅπλου ἐκείνου, ὡς θὰ ὠμίλει ἐραστής περὶ τῆς ἐρωμένης του.

Ἦτο ὄνειρον! εἶχε δίκαιον!

— Μήπως ἀποκτᾶ κανεὶς ὅτι ἐπιθυμῆ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον; εἶπεν ἡρέμα ἡ νεάνις.

Καὶ ἐστηρίχθη, ὅπως εἰσέληθ, εἰς τὸν βραχίονα τοῦ θείου της, ὅστις τάχιστα παρηγορήθη αἰσθανθεὶς τὸν βραχίονά του σφιγγόμενον ὑπὸ τῆς παιδικῆς ἐκείνης χειρός.

Η'.

Ὁ μαρκήσιος δὲ Μομβρέν κατῴκει μετὰ τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν γωνίαν τῆς πλατείας τῶν Μικρῶν Παρισίων ἐντὸς οἰκῆματος παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ Νομαρχεῖον. Ἦτο οἰκία παλαιά, περιωρισμένη, μὲ τὰ παράθυρα κεκλεισμένα καὶ οὕτως εἶπεν ὠχυρωμένα κατὰ τοῦ ἐξωθεν θυροῦθου, ἐκ τῶν γαληνίων ἐκείνων οἰκιῶν, ἀτινες παρατηροῦνται ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εἰς τὰ περίξ τῶν καθεδρικῶν ναῶν. Οἱ τοῖχοί της ἦσαν ἐν τούτοις λευκοὶ καὶ διὰ μέσου τῆς ὑψηλῆς καὶ ὀγκώδους θύρας διανοιγομένης διεκρίνετο αὐτὴ λιθόστρωτος, εἰς οἰκίσκος διὰ τὸν θυρωρόν, ἀπωτέρω δὲ ἡ εἴσοδος τοῦ κήπου καὶ ἡ ἀρχὴ δένδρστοιχίας φιλωρῶν. Πάντοτε σχεδὸν ἡ πύλη αὕτη ἦτο κεκλεισμένη, οὐδαμοῦ δ' ἐφαίνετο ὁ μαρκήσιος, ὅστις ἔζη μονήρης ἐν τῷ οἴκῳ του μὲ τὰ βιβλία καὶ τὰ παλαιά του χειρόγραφα, ἐξερχόμενος μόνον ὡσάκις ἐπρόκειτο νὰ ταξειδεύσῃ ἢ νὰ μεταβῆ εἰς θήραν. Ἀλλὰ τοῦτο συνέβαινε σπανίως. Οὐδεὶς σχεδὸν ἐπισκέπτῃς προσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μομβρέν. Οἱ πλείστοι τῶν φίλων τοῦ μαρκησίου κατῴκουν εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ ἐν Παρισίαις ἢ εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου ἐν Βερσαλλίαις. Ἐμμεν ἐκουσίως ἐγκλειστος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἐνθα εἶχε γεννηθῆ ὁ υἱὸς του καὶ ἐνθα εἶχεν ἀποθάνει ἡ μαρκησία, ἣν περιπαθῶς ἠγάπα.

Ἡ κυρία δὲ Μομβρέν εἶχεν ἐν τούτοις κατὰ

λίπει μνήμην γυναικὸς ἰδιοτρόπου καὶ ὀπωσοῦν δεσποτικῆς. Ἀγέρωχος ἐπὶ τῇ εὐγενείᾳ της, ἥτις πράγματι ἦτο ἐκ τῶν ἐξόχων, διότι ἡ μαρκησία ἦτο τὸ γένος Κουρτεναί—Λουζινιάν, ἀφοῦ ἐνουμφεῦθη ἐξ ἔρωτος τὸν κ. δὲ Μομβρέν, κατεδίκασεν ἕως τέλους τὸν σύζυγόν της εἰς τὴν μονήρη ἐκείνην συμβίωσιν, θελκτικὴν κατὰ τὴν περιόδον τῆς σελήνης τοῦ μέλιτος, ἡδυτάτην ἀκόμη ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἀλλ' ἥτις ἐπὶ τέλους κατέστη ὄχι τόσο εὐάρεστος. Ἡ μαρκησία δὲ Μομβρέν, ἡ ἐντιμοτάτη καὶ ἀρίστη τῶν συζύγων, παρειαῖγεν εἰς ὅλα τὰ ἔργα τῆς ζωῆς της ἔξιαν πεποιθήσεως πάντως ἐπαινετὴν ἀλλ' ἐνίοτε ἀνικράν. Ἀνατραφεῖσα παρὰ τοῦ κυρίου δὲ Κουρτεναί—Λουζινιάν μὲ τὰς μᾶλλον συντηρητικὰς καὶ ἀγερῶχους ἰδέας, διήλθε καὶ τὴν νεανικὴν καὶ τὴν ὄριμον καὶ τὴν πρεσβυτικὴν της ἡλικίαν διαμαρτυρομένη, κεχολωμένη. Ἠχθρεύετο τὴν βασιλείαν τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, τὴν Δημοκρατίαν, τὴν δευτέραν Αὐτοκρατορίαν, τὴν κυβέρνησιν τοῦ Θιέρσου, τὴν τοῦ στρατάρχου Μάκ-Μαῶν—αὐτὴν πρὸ πάντων—ἐπέβαλε δὲ εἰς τὸν μαρκησίον, προθύμως πάντοτε ὑπακούοντα εἰς τὴν θέλησιν τῆς ἀγαπητῆς του συζύγου, τὴν καταναγκαστικὴν ἐν Μελέν διαμονήν, ἥτις δὲν εὐηρέσται ἐξ ὀλοκλήρου τὸν κομψόν, πεπαιδευμένον καὶ ἀγαπῶντα τοὺς Παρισίους εὐπατρίδην. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Καμτσάτταν θὰ ἔζη, ἂν τοιαύτη ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἰδιοτροπία τῆς μαρκησίας.

Ὁ κ. δὲ Μομβρέν ἄλλο τι δὲν ἠγάπα εἰς τὸν κόσμον εἰμὴ τὴν σύζυγόν του καὶ τὸν υἱόν του· ἀλλ' ἠγάπα ἀμφοτέρους περιπαθῶς. Ἀνησύχει κἄπως διὰ τὸ μέλλον τοῦ νεαροῦ κόμητος, ἐπειδὴ τὸ παιδίον ἤβλεπεν ὅλας περιωρισμένον ἐντὸς τοῦ μεγάλου ἐκείνου μαγάρου. Ἡ μαρκησία ἐνόοι νὰ μὴ ὑποστῇ ποσῶς ὁ υἱὸς της τὴν ὀλέθριον ἐπίδρασιν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπεμφεν ἐπὶ τινα χρόνον εἰς τὸ σχολεῖον τῶν Μοναχῶν ἐν Παρισίαις, ἐθεώρησε καλλίτερον κατόπιν νὰ προσλάβῃ δι' αὐτὸν παιδαγωγὸν κατ' οἶκον εἰς Μελέν. Ὁ παιδαγωγός, ἱερεὺς νέος τὴν ἡλικίαν, ἐνθουσιώδης καὶ φιλελεύθερος, ἐνέπνεε κἄποιον φόβον εἰς τὴν κυρίαν δὲ Μομβρέν, ἥτις εὕρισκεν αὐτὸν λίαν ἐπεικῶς ἔχοντα πρὸς τὰς φιλελευθέρους ἰδέας· τὸ σέβας ὅμως ὅπερ ἔτρεφεν ἡ μαρκησία πρὸς τὸ ἱερατικὸν ἐνδύμα ἦτο τοιοῦτο, ὥστε ὑπέκυπτε καὶ πρὸ τῶν κατὰ τὴν γνώμην της ἀνατρεπτικῶν του φρονημάτων. Ἄφινε τὸν ἀββᾶν Ἰρτώ νὰ διαπλάττῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Ροβέρτου καὶ ἠσθάνετο μόνον ἐνίοτε τὴν ἀνάγκην τὴν Κυριακὴν κατὰ τὴν λειτουργίαν νὰ δεηθῇ εἰς μίαν γωνίαν τοῦ ναοῦ ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας τοῦ ἀββᾶ Ἰρτώ, τὴν ὁποῖαν ἐθεώρει ὀλίγον τι διακινδυνεύουσαν.

Τὴν εἶχε πράγματι καταπλήξει ἐσπέραν τινὰ ὁ ἀββᾶς ὑποστηρίζων ὅτι ὁ Βιργίλιος μὲ τὴν ἤρεμον μελαγχολίαν του καὶ τὸν οἰκτὸν του πρὸς τὰς ἐγχοροίας συμφορὰς εἶχε τὴν καρδίαν χριστιανοῦ. Ἡ μαρκησία ἐθεώρησεν ὡς ἱεροσυλίαν νὰ λαλῶσι τοιουτοτρόπως περὶ ἐνὸς ἐθνικοῦ, ὃ δὲ κ. δὲ Μομβρὲν ἀνεμίμησεν αὐτῇ μειδιῶν τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἔρριπτεν αὐτῇ εἰς τὸ πῦρ ὅλους τοὺς Ὀράτιους, οὓς εὔρισκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ὁ ταλαίπωρος Ὀράτιος! Καὶ ὅμως ἔπρεπε, ὁ Ροβέρτος νὰ μάθῃ νὰ τὸν ἐξηγῇ ἀπροσκόπτως. Ὁσάκις δὲ ἤκουεν ἡ μαρκησία τὸν ἀββᾶν Ὑρτῶ ἀναγινώσκοντα τὸν Ὀράτιον ἀντὶ τινὸς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐνόμιζεν ὅτι ὁ παιδαγωγὸς τοῦ νέου κόμητος καθίστατο εἰδωλόλατρός.

Καὶ ἐν τούτοις δὲν ἦτο γυνὴ περιωρισμένου πνεύματος ἡ μαρκησία. Ἦτο ἀγαθὴ, ἀρωσιωμένη, γεννικία, ἀλλ' ἠσθάνετο πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὴν νεωτέραν κοινωνίαν εἰδὸς τι ἐντίμου ἀπογοητεύσεως, ἥτις περιέκλειε τὴν πίστιν τῆς ἐντὸς κύκλου ἀπαισιδοξίας. Δὲν ἤθελε κατ' οὐδένα τρόπον ὅπως ὁ υἱὸς τῆς διαδραματίσης πρόσωπον ἐν τῇ δημοκρατικῇ κωμῳδίᾳ — ἐν τοῖς δημοκρατικοῖς ὀργίοις, ἔλεγε μάλιστα ἡ κυρία δὲ Μομβρὲν — τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Ἀφοῦ δὲ τὸν συνώδευσεν κῦτοπροσώπως εἰς τὸ σύνταγμα, ὅπου κατετάχθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν πρώτων πολεμικῶν ἀτυχημάτων τοῦ 1870, (διότι τότε δὲν εἶχον ἀναφανῆ οἱ ζουάβοι τοῦ Σαρὲτ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Ροβέρτος ἤθελεν ὑπηρετήσῃ μετὰ χαρᾶς) ἡ μαρκησία ἰκέτευσε τὸν υἱὸν τῆς ν' ἀφήσῃ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον μετὰ τὴν εἰρήνην.

— Ὑπηρετήσῃς τὴν πατρίδα σου, τοῦ ἔλεγεν Ἄφησε τῶρα τοὺς κυρίους αὐτοὺς εἰς τὴν δημοκρατικὴν τῶν λαφυραγωγῶν. Ὅταν ὁ βασιλεὺς ἐπιστρέψῃ εἰς τ' ἀνάκτορα τοῦ ἀνοικοδομηθησομένου Κεραμεικοῦ, θὰ εἰσέλθῃς ἀν ἐπιθυμῆς εἰς τὴν διπλωματίαν, ἥτις τότε θὰ διαρρυθμισθῇ καταλλήλως, ἢ εἰς τὸν στρατόν, ὅστις θ' ἀναδιοργανωθῇ. Ἔως τότε, τὸ καθῆκόν σου ὡς εὐπατρίδου εἶνε ν' ἀναμένῃς, ὅπως χθὲς τὸ καθῆκόν σου ὡς Γάλλου ἦτο νὰ ἐνεργήσῃς.

Ἡ μαρκησία δὲν ἠναντιοῦτο παρὰ πολὺ εἰς τὰς ἰδέας τῆς κυρίας Μομβρὲν. Δὲν δυσηρεστεῖτο νὰ ἔχῃ τὸν υἱὸν τοῦ πλησίον του. Τὸν συνώδευσεν ἐπίσης ὅπως καὶ ἡ μαρκησία μέχρι τοῦ σιδηροδρόμου, ὅτε ὁ Ροβέρτος κατετάχθη εἰς τὸν στρατόν, ἐνῶ δὲ ἐκράτει καὶ ἔσφιγγε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν σταθμόν, ἐσυλλογίζετο ν' ἀνέλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ βαγόνιον μετὰ τοῦ νέου καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ φωνεθῇ πλησίον του. Ἐν τῇ μονῶσει τοῦ Μελέν ἠσθάνετο ἑαυτὸν εὐτυχῇ ἀφοῦ ἔζη πλησιέστατα τοῦ Ροβέρτου. Τὰ δύο ἐκείνη ὄντα ἡγάπων ἄλληλα φιλοστοργότατα καὶ

ἐνῶ ἡ μαρκησία ἐπεβάλλετο εἰς τὸ τέκνον τῆς πρὸ πάντων διὰ τοῦ σεβασμοῦ, ὁ πατὴρ κατέκτα τὴν καρδίαν τοῦ νέου διὰ τρυφερότητος περιπαθοῦς, διὰ τῆς ἀγάπης φίλου, ἀδελφοῦ πρεσβυτέρου.

Ἐνίοτε ὁ κόμητος καίπερ ὑπέικων εἰς τὴν μητέρα του καὶ μένων ἐξόριστος εἰς τὴν γωνίαν ἐκείνην τῆς ἐπαρχίας ἀφοῦ αὐτὴ τὸ ἤθελεν, ἄφινε νὰ διαφεύγῃ τὸ μυστικὸν τῆς ἀνίας του καὶ νὰ ἐκδηλῶται ἡ ἀνυπομονησία του διὰ τὴν ἐπιβεβλημένην ἀργίαν. Ὁ μαρκησίας παρηγόρει τὸν Ροβέρτον ὅσον ἠδύνατο. Ἐλεγεν αὐτῷ ὅτι ὄφειλε νὰ ὑπομένῃ καὶ νὰ περιμένῃ. Ὁ βίος ἐκαίνοσ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ αἰωνίως. Ὁ μαρκησίας δὲν ὠμολόγει ὅτι ἤλπιζεν ἐνδομύχως, ὅτι δηλαδὴ συνοικεσίον τι καθιστῶν διὰ τοῦ ἔρωτος προσφιλῆ τὴν τοιαύτην ὑπαρξίν εἰς τὸν Ροβέρτον ἤθελεν ἀποδώξῃ τὴν μονοτονίαν. Ἄλλ' ὁ νέος ἠσθάνετο σχεδὸν μῖσος κατὰ τοῦ γάμου. Ἐκυριεύετο ἀπὸ ἐπιθυμίας ἀορίστους ἐλευθερίας πρὸ πάντων, εἰδίφα ν' ἀπολαύσῃ τὸν βίον . . .

Ὁ κ. δὲ Μομβρὲν ὑπεδείκνυε μετὰ πραότητος εἰς τὴν μαρκησίαν τὸν κίνδυνον, ὅστις πιθανὸν ἤθελε προκύβῃ ἀν ἐξηκολούθει νὰ μένῃ οἰονεὶ δέσμιος νέος πλήρης φαντασίας, πόθων, ὀνειρῶν . . . Πλὴν ἡ μαρκησία διέκοπτε τὸν σύζυγόν της . . . Τὸ ἐγίνωσκε βέβαια ὅτι ὁ υἱὸς τῆς ἦτο πνεῦμα ἐξημμένον, ὀνειροπόλον! . . . Ἦτο ἀξίος μαθητῆς τοῦ ἀββᾶ Ὑρτῶ, ὅστις εἶχεν ἀποθάνει, ὅποτε ἀκριβῶς ἐπρόκειτο νὰ δεχθῆ τὴν ἔδραν τῆς χριστιανικῆς φιλοσοφίας . . . Ἀββᾶς φιλόσοφος! . . . Εἶχεν ἄρα γὰ ἀναγνώσει ὁ μαρκησίας τί ἔλεγε τὸ *Σύμπαρ* περὶ τοῦ ἀββᾶ; Μάλιστα! . . . αἱ νεκρολογικαὶ σημειώσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν πρώην παιδαγωγὸν τοῦ υἱοῦ των! . . . Ἄν ἐκολάζετο αὐτὸς ὁ ἀββᾶς Ὑρτῶ, καθόλου δὲν θὰ ἐξεπλήττετο ἡ μαρκησία!

— Αὐτὸς νὰ κολασθῇ, φιλάττη μου; Τί λέγεις! . . . Ἐνας ἅγιος ἄνθρωπος . . .

— Ἄγιος; . . . ἅγιος; . . . Μάλιστα, λαϊκὸς ἅγιος ἴσως! . . . Ἀνάγνωσε ὅμως τὸ *Σύμπαρ*, μαρκησίε! . . .

— ὦ, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ τὸν κακομεταχειρίζεται τὸν καυμένον τὸν ἀββᾶν! . . . Τὸ *Σύμπαρ* *καρονοβολεῖ*, δὲν *καρονίζει* ἁγίους! . . .

Ἡ μαρκησία ἐδιπλασίαζε λοιπὸν τὴν ἐπιτήρησιν καὶ τὰς φροντίδας, τὰς μητρικὰς τῆς φροντίδας. Ἐβλεπεν ὅτι ὁ Ροβέρτος ἐφάνετο πάσχων καὶ μελαγχολικός. Ἀναμφιβόλως ἐνασχολήσῃ τις ἠδύνατο νὰ τὸν διασκεδάσῃ, νὰ τοῦ ἀποδώσῃ τὴν πρὸς τὴν ἐνέργειαν ὄρεξιν, ἣν ἐφάνετο ἀπολέσας. Πλὴν κατ' οὐδένα τρόπον εἰς Μομβρὲν δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἐνὸς

Βαρθελεμὺ Σαϊντ-Πλαίρ. "Ὅτε ὁ στρατάρχης Μάκ-Μκὼν ἐγένετο πρόεδρος, ἡ μαρκησία ἤλπισε πρὸς στιγμήν. Εἶτα ὅμως ἐπίσθη ταχέως καὶ ἐκ τῶν πρώτων μάλιστα ὅτι ὁ δούξ τῆς Μαγιέντας ἦτο προδότης, καὶ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ παραβιάσῃ τὸ Σύνταγμα, ὅπερ εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ ὑπερασπίσῃ. . . Δὲν ἠδύνατό τις νὰ συνταχθῆ μετὰ τοιούτων ἀνθρώπων! . . Ὁ Ροβέρτος ὤφειλεν ν' ἀναμένη ἀκόμη, ν' ἀναμένη πάντοτε.

Καὶ ὁ νέος σεβόμενος τὴν μητέρα του, διήγεν ὑποτεταγμένος εἰς τὰς θελήσεις τῆς μαρκησίας ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν ὅπως καὶ κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν καὶ αἱ ἡμέραι παρήρχοντο βραδείαι καὶ φορτικά, ἀχρησιμοποίητοι, κεναί, θλιβεραὶ ἐν τῇ κατηφεῖ μονώσει ἐπαρχιακῆς πόλεως καὶ ἐν τῇ ἐκνευριστικῇ ἀσημότητι ὑπάρξεως ἀπράγμονος.

"Ὅ,τι ἰδίως ἡ κυρία δὲ Μομβρέν ἐφοβεῖτο διὰ τὸν Ροβέρτον ἦτο ὁ ἐν Παρισίαις βίος. Ἐστραφε κατὰ τῆς πόλεως τῶν θεάτρων καὶ τῶν εὐκόλων διασκηδάσεων εἰδὸς τι μίσους ἐπαρχιωτῆδος, ὅπερ ἦτο σχεδὸν ἀναχρονισμός. Ἐνόμιζεν ὅτι θὰ κατετρέφετο ὁ νέος κόμης ἂν ἤθελε ζήσῃ εἰς Παρισίους. Κυρία οὖσα τῆς κοινῆς περιουσίας, διότι ὁ μαρκήσιος ὀλίγον ἡμέριμα περὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν οικονομικῶν του, ἡ κυρία δὲ Μομβρέν μόλις ἐπέτρεπεν εἰς τὸν υἱὸν τῆς νὰ διάγῃ ὡς τέκνον εὐγενοῦς οἰκογενείας. Τὸν ἀφῆσεν ὅμως βλέπουσα αὐτὸν μελαγχολικὸν νὰ διατριφῇ κατὰ τὴν περίοδον ἐνός θέρους ἐν Φονταϊνεβλώ.

Ἀλλὰ διὰ τὸν Ροβέρτον ἡ ἐξοχικὴ ἐκείνη διαμονή, ἣτις εἰς τὴν μαρκησίαν ἐφαίνετο χειραφέτητις, ὡμοίαζε φοβερὰ πρὸς τὸν ἐν Μελέν βίον. Καὶ ἐκεῖ ὅπως εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας διήγε βίον μονότονον, βραδέως διαφρέοντα, ἀνευ ἀσχολίας, ἀνευ ἡδονῆς, ἀνευ ωωτερισμοῦ τινος. Κατέτριβεν ἐν ἀργίᾳ πλήρει χαυνώσεως τὴν ζωηρότητα τῆς νεότητός του. Ἐπεχείρει περιπάτους ἐντὸς τοῦ δάσους, αἰτινες κατ' ἀρχὰς τοῦ ἐφαίνοντο εὐχάριστοι, ἀλλὰ κατόπι ἐπλήρουν τὴν ψυχὴν του διὰ ζοφερὰς μελαγχολίας διήρχετο ὥρας ὀλοκλήρους βλέπων τὰ γυμνάσια πυροβολαρχίας τινὸς ἢ ἕλης ἵππικου· αἱ ἡμέραι παρήρχοντο μακραι καὶ αἱ νύκτες μελαγχολικαί. Ὡς μόνην διασκηδάσιν εἶχε τὴν ἀποχώρησιν καθ' ἑσπέραν, τοὺς σαλπικταῖς εἰσδύοντας μετ' ἤλων ἰσχυρῶν καὶ μελαγχολικῶν εἰς τὰς σκοτεινάς ὁδοὺς τῆς πόλεως, κατὰ πᾶσαν Πέμπτην δὲ καὶ Κυριακὴν μίαν μουσικὴν τοῦ ἵππικου, ὡς ἀπροσδόκητον πανηγυρίν· μόνη του δὲ τέρψις ἦτο ἐν ὀδικὸν καφενεῖον, συχνάζόμενον παρὰ τῶν ἀέργων τῆς πόλεως, καὶ ἀποτεθιασός τις πλάνης ἠθοποιῶν οἵτινες ἐξετέλουν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μικροῦ τῆς

πόλεως θεάτρου τὴν παρωδίαν πολυκρότου τινὸς δραματικοῦ ἔργου.

Ἡ ἐν Μελέν διαμονή, ὅπου ἠδύνατο τοῦλάχιστον νὰ ἐπιχειρῆ ἐκδρομάς θηρευτικὰς, ἐφαίνετο αὐτῷ κατ' ἀρχὰς προτιμότερα τῆς ἀνιαρῆς ἐκείνης θερινῆς διατριβῆς. Εἶτα ὅμως βαθμηδὸν τὸ Φονταϊνεβλώ ἤρχισε δι' αὐτὸν ν' ἀποκτᾷ θέλητρον. Ἐρχισε νὰ εὐρίσκη ὅτι τὸ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ γηραιὸν μέγαρον ἐξ ἔρυθρῶν πλίνθων μὲ τὴν μεγάλην ἐκ σχιστολίθων στέγην του εἶχεν ἰδιαίτεραν τινὰ γοητείαν καὶ εἰς τὴν κρυπτὴν πάσης δεινροστοιχίας, εἰς τὸ βάθρον παντὸς ἀγάλματος ἀνεύρισκε καὶ μίαν ἀνάμνησιν.

Ἡ μαρκησία παρετήρησεν ὅτι ὁ Ροβέρτος ἦτο ὄλωι μεταβεβλημένος ὅτε ἐπανῆλθεν. Ἐφαίνετο ἐν ταυτῷ μᾶλλον περίφροντις καὶ μᾶλλον φαιδρός. Ἐνίοτε τὸν ἔβλεπε σκεπτικὸν ὡς νὰ τὸν ἐνεψύχου πάθος τι κρύφιον. Ἡ μήτηρ πάραυτα ἐμάντευσε τὴν κρυφίαν ἐπίδρασιν γυναικός.

"Ὅτε τὸν ἠρώτα, θέλουσα νὰ μάθῃ, τί ἔπραττεν εἰς Φονταϊνεβλώ, ὁ μαρκήσιος ἀπήντα γελῶν ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ τῆς:

— Αἱ! τί ἤθελες νὰ κάμῃ, φιλάτῃ; Ὁ Ροβέρτος διήρχετο τὰς ἡμέρας του ρίπτων ψωμί εἰς τὰ ψάρια τῆς δεξαμενῆς. . . εἶνε φανερόν!

Ἄλλ' ὅσον ὁ Ροβέρτος ἐφαίνετο ἐπιμένων νὰ μὴ ἀπαντᾷ, τόσοι ἡ μαρκησία ἐπέμενε νὰ ἐρωτᾷ. Ἠσθάνετο αἰσθημά τι δυσπιστίας ἀόριστον, ἀλλ' ἐρριζωμένον. Εἶχε τὴν προαίσθησιν ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐκείνος, ὅστις εἶχεν ἀπομείνει δι' αὐτὴν παιδίον ἐντελῶς τιθασσευμένον, ἠπέιλει νὰ διαφυγῇ τὴν ἐξουσίαν τῆς. Ἐξήρχετο πολλάκις, ἐπεχείρει συχνὰ ταξείδιχ εἰς Φονταϊνεβλώ καὶ μέχρι Παρισίων προσέτι. Μετέβη ἐπωφελοῦμενος τῆς προσκλήσεως τοῦ λόρδου Χάρτλεϋ, παλαιοῦ συμμαθητοῦ του, εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου διέτριψεν ἐπὶ δύο εβδομάδας, ἡ χαρὰ δὲ ἦν εἰδεικνυε διότι ἀνεχώρει δὲν δέλαθε τὴν προσοχὴν τῆς μαρκησίας. Ἡ κυρία Μομβρέν εἶχε καταστήσει μάλιστα σχεδὸν νὰ μὴ ἐρωτᾷ πλέον τὸ αἴτιον τῶν τοιούτων ἀπουσιῶν, φρονούσα ὅτι εἰς εὐπατριδῆς ταπεινοῦται μὴ λέγων τὴν ἀλήθειαν, ἔστω καὶ μερικὰς ἀληθείας, ἔστω καὶ πρὸς τὴν μητέρα του. Συνέλαβεν ὅμως ἐν τάχει τότε ἐν σχέδιον: νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ροβέρτον.

Ἐπῆρχον πολλαὶ νεάνιδες εὐειδεῖς, εὐγενεῖς, μὲ καλὴν προῖκα εἰς Μελέν, πρὸ πάντων δὲ εἰς Βερσαλλίας, ὅπου κατόκει μίαν ἐξαδέλφη τῆς μαρκησίας, ἡ κυρία δὲ Κουρτεναί — Συρξέρ. Ἡ κυρία αὕτη ἀνεδέχθη νὰ εὕρῃ νύμφην δι' ἐκείνον, αὐτὸν κτεργάρον τὸν Ροβέρτον ὡς τὸν ἀπεκάλει. Ἡ λέξις κτεργάρος ἔκαμνε τὸν πατέρα νὰ μειδιᾷ, ἀλλ' ὁ μαρκήσιος δὲν ἐμειδία

πολύ ἐκ φόβου μήπως ἡ κυρία δὲ Μομβρὲν τὸ ἐννοήσῃ.

Ὁ Ροβέρτος ἄλλως τε δὲν ἐβράδυνε νὰ καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τὴν μητέρα του τὴν ἀμετάτρεπτον θέλησίν του τοῦ νὰ μὴ νυμφευθῇ.

— Δὲν θέλεις νὰ νυμφευθῆς;

— Ὅχι, μητέρα μου...

— Καὶ διατί;

— Θὰ περιμένω... Θέλω νὰ εἶμαι ἐλεύθερος...

Οὔτε κοινωνικὴν θέσιν ἔχω, οὔτε κλίσιν...

— Ὁ εὐπατρίδης δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἔχη κλίσιν... ἔχει δὲ πάντοτε κοινωνικὴν θέσιν, ἔστω καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν.

— Ἄ! ἀπάντησεν ὁ νεαρὸς κόμης, διατί μὲ ἀπέτρεψες νὰ μείνω εἰς τὸ σύνταγμα; Τότε θὰ εἶχα τὸν βίον διαγεγραμμένον ἐνώπιόν μου, οὐδὲ ὄνειρα, οὐδὲ χιμαίρας, οὐδὲ ἄνιαις... Τὸ στάδιόν μου θὰ ἦτο εὐθύ, σκοπὸς δὲ αὐτοῦ θὰ ἦτο τὸ καθῆκον!.. Αὐτὸ ἐπεθύμουν.

Οὐδέποτε ἡ μαρκησία εἶχεν ἀκούσει τὸν υἱὸν τῆς ἐξανιστάμενον κατὰ τῆς τύχης του. Ἐθεώρει αὐτὸν ἠυχαριστημένον ἢ ὑποτεταγμένον εἰς αὐτήν, ἐπειδὴ τὸν ἔβλεπεν ὑπακούοντα. Ἐξέπληττετο ἀφότου ἔβλεπε τὴν διάθεσιν τοῦ Ροβέρτου τόσον βαθέως ἠλλοιωμένην. Ἐσυλλογίζετο δὲ καὶ αὐθις τί νὰ ὑπεκρύπτετο ὑπὸ τὴν ἀδικαιολόγητον μελαγχολίαν ἢ ὑπὸ τὴν ἀνεξήγητον φαιδρότητα τοῦ νέου.

Ἡ κυρία δὲ Μομβρὲν εἶμαρτο ν' ἀποθάνῃ, πρὶν τὸ μάθῃ, ἴσως δὲ ἂν τὸ ἐμάνθανεν ὅτε ἐζήτει νὰ τὸ μάθῃ, θ' ἀπέθνησκεν αἰφνιδίως. Ὑπῆρχε λόγος ἀποχρῶν ἀναγκάζων τὸν Ροβέρτον ὠχρὸν καὶ συνεσταλμένον ἐνώπιον τῆς μαρκησίας νὰ τηρῇ σιγὴν, ἣτις τὸν ἐπίεζεν ὡς ψεύδους καὶ ἔκαμνε τὴν καρδιάν του νὰ πάλλῃ σφοδρῶς εἰς τὸ στῆθός του.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΔΥΟ ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

τῆς ἐν Ἐρμουπόλει Λέσχης «Ἑλλάδος»

(Συνέχεια Ἰδε ἀριθ. 385.)

Ἐσπερίς δευτέρα. — 1888

ΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΡΙΣ

Σηναὶ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας.

Α'.

*Ἐκλινεν ὁ ἥλιος πρὸς τὸν Ἑλικῶνα, οἱ θόρυβοι εἰσίων πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς διέχεεν ἀνὰ τὴν ἐξοχὴν ἄρρητον μελαγχολικὴν μελωδίαν. Εἶχε παρέλθει ἡμέρα θερμῆ τοῦ ἔαρος καὶ ἡ ἐξοχὴ ἦτο τοσοῦτον τερπνὴ, διαπνεομένη ὑπὸ τῆς αὔρας τῆς ἐσπέρας!

Ἐὰν θνητὸς εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ εὔρεθῇ πρὸ τρισχιλίων ἐτῶν, κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, ἐν τῇ χλοερᾷ πρὸ τοῦ Ὑμηττοῦ κοιλάδι παρὰ τὴν συστάδα τῶν θάμνων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑποίων ἀενάως ἐκελάρυζε τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς τῶν δακρύων τῆς Ἡοῦς, ἤθελεν ἰδεῖ θελκτικόν, γλυκύτατον θέαμα.

Ὀλίγον ἀπωτέρω τῆς πυκνῆς συστάδος τῶν θάμνων ποίμνιον προβάτων καὶ αἰγῶν ἔβοσκεν ἡσύχως ἐν τῇ πρασίῳ χλόῃ, ἐπὶ δὲ παρακειμένου βράχου γέρων ποιμὴν νωχελῶς ἡμικεκλιμένος διέχεε διὰ τοῦ αὐλοῦ του ἤχους αὐτοσχεδίου, μελαγχολικοῦ, ἀναμνήσεις ἴσως τῆς πρώτης του νεότητος.

Δύο νεάνιδες ἴσταντο ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου, γρατὰ δὲ τις γυνὴ φέρουσα ἐν χερσὶ τετυλιγμένον γυναικεῖον μανδύαν ἐκάθητο ἀπωτέρω παρατηροῦσα τὰς νεάνιδας.

Τῶν νεανίδων τούτων ἡ ἑτέρα, δεκαοκταετίας μελαγχροινὴ μαύρους καὶ ζωηροῦς ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμούς, εἶχε τὸ σῶμα Ἀρτέμιδος τῆς θεᾶς τοῦ κυνηγίου. Ἐν τῷ ραδιῶ ἐκείνῳ, ὑψηλῶ καὶ εὐσταλεῖ σώματι ὑπῆρχεν ἄφρονος ζωῆ ἐκλάμπουσα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Ἐφόρει κυανῆν ἔσθῆτα καὶ εἶχε τὴν μέλαιναν αὐτῆς κόμην ἀνεδεδεμένην ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς διὰ χρυσῆς στλεγγίδος.

Ἐὰν ὁ Φειδίας ἀπετύπωσέ ποτε ἐπὶ πεντελησίῳ μαρμάρῳ ἐν σχήματι γυναικὸς τὸ σφοδρὸν πάθος ἔρωτος φλογεροῦ, ἠνωμένου μετ' ἀκραδάντου θελήσεως καὶ ρώμης ψυχικῆς, ἐξάπαντος τὸ ἀγαλμὰ του θὰ εἶχε τὴν μορφήν τῆς δεκαοκταετίδος ἐκείνης μελαγχροινῆς Ἀρτέμιδος.

Ἄλλ' ἐὰν ἐστρέφετε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ἑτέραν κόρην, τὴν δεκαεξαετίδα, τίνας ἐξ ὑμῶν ἢ ψυχὴ θὰ ἦτο τόσον χαλυβδίνη, οὕτως εἶπεῖν, τοσοῦτον ἄψυχος, ὥστε νὰ μὴ ἐκθαμβωθῇ ἐνώπιον τοῦ κάλλους αὐτῆς τοῦ θεσπεσίου; Τὸ κρίνον καὶ τὸ ρόδον ἐξηυτελίζοντο πλησίον τοῦ προσώπου καὶ τῶν χειρῶν ἐκείνων τῶν ἀπαραμίλλων ὁ λαμπρότερος χρυσὸς ἔχανε τὸ χρῶμά του πλησίον τῆς πλουσίας κόμης τῆς. Διὰ τοὺς ἀθανάτους δ' ἐκείνους κυανοῦς ὀφθαλμούς τῆς δὲν ὑπάρχει ὄρος συγκρίσεως Ὅταν τοὺς εἶδε κατὰ πρῶτον ἡ γλαυκῶπις Ἀθηναῖα, λέγουσιν ὅτι τὴν κατέλαβεν ἀπόγνωσις, καὶ ἐπειράθη νὰ ἐξορύξῃ τοὺς ἰδικούς τῆς ἕως τότε περιφίμους ὀφθαλμούς· καὶ θὰ τὸ ἔπραττεν ἀληθῶς, ἐὰν δὲν ἦτο ἡ θεὰ τῆς φρονήσεως.

Δὲν περιγράφονται αἱ δροσεραὶ ἐκείναι χνοῶδεις παρειαὶ, ἀπέναντι τῶν ὁποίων θὰ ἔθραυον τὴν γραφίδα των ὁ Πολύγνωτος καὶ ὁ Ἀπελλῆς, ὡς καὶ τὸ βαθύ ἐκεῖνο ὑπὸ μακρᾶς βλεφαρίδας βλέμμα, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ἀνεκαλύπτετο μυστηριώδης οὐρανὸς ἀθανασίας! Ἔ-